

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv
Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

35. Quanta Xauerij vitæ asperitas in ora Piscaria, qua[n]tæ de cœlo
voluptates.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

46 De Vita & gestis S. Franc. Xauerij,

iras Deorum propterè minari rabie occentarent, denuntiaréntque pestilentiā, sterilitates, terræ motus, & quicquid furor, ventérque suggerebat; notis iam palam eorum artibus, pro veteri metu, & placaminibus, fannas iis & risus populus referebat. Fuitque prorsus grande miraculum virtuti Xauerij tantum aut honoris, aut metus tam constanter seruatum, ut nequissimæ bestiæ nullâ vñquam in illum vi aliâ vñ sint, nisi modestiæ, ac precum, quibus sibi placatum redderent, ac sui miseratione permouerent. Frequentare ergo illum assidue, & quasi hoc solo satis sibi fieri putaret, reuocare in mentem, eadem cum illo persuasione fidei vivere, vnum nosse Deum, quem essent pro ipso rogaturi, tantum ne vltro miseros vexaret. Pagodum commentum, haudquaquam ut ipse vulgabat, improbitati animi tribuendum, sed naturæ, atque egestati; fame aliqui cum paruis liberis, & decrepitis patribus perituros, locorum inopiam vietum tanta multitudini negante, nisi cum Pagodum gratiâ quererent. Quid enim ex suâ, quidvè vxoru[m], filiorum, & parentum morte redditum esset ad Deum commodi? quid verò incommodi, si magno merito pietatis ipsi ab indigenis alerentur? Missa quoque ab iis, ingentis pretij ad illum munera, vñiones, pecuniae, & si quid magis lectum inter Fanum donaria tulissent. Verum Xauerius nec auditu preces, nec aspectu munera dignatus, remittebat semper salubri aliquo, acrime monito aspersa, malo exitiabili duplici, & pereuntium, & perdentium simplicem populum, accommodato.

35

Quanta Xa-
uerij vitæ af-
peritas in ora
Piscaria, quâ-
tæ de cælo
voluptates.

35. Quibus autem sapor veræ sanctitatis, & rectè agendi non esset omnino peregrinus. Xauerio cum iis composito, Brachmanum vita excrabilis evasit. Xauerij cibus mendicato rogatus idem qui pauperum, oriza tosta, & aqua limpida, & si quid interdum sibi indulsisserit, piscium aliquid fame vñâ conditum: lectus aut in pescatorio mapali; vel humi sub aperto cælo: acceptam enim cum Goæ concenderet à Gubernatore culcitam pauperi dederat, quem primum habuerat obuium; calceos verò contra vrentes arenas admissos, aut dedit similiter in stipem, aut eius in pedibus atsere, constat quidem nudis pedibus incessisse; at ne aut illic ardorem ignitæ arenæ, aut in Iaponia, spinarum sentier punctiones, obstabat itinerum causa, ærumnas omnes diluebat preceptus animo quæstus percuntium animarum: labores verò in Parauis colendis potos fatetur ipsem fuisse insuperabiles; naturæ videlicet, nam peccus robore obarmans caritas, nullis perpessionibus cedebat. Mitto conciones, Institutiones rudium in fide, baptizandorum numerum, & confitentium Christianorum millia quadraginta incubuisse illi vni: lis nulla mouebatur, nullum surgebat dissidium quibus componendis non adhiberetur, quæ cum nullo fine ac modo nascerentur, horas assignauit pomeridianas, quas in audiendis barbarorum seu rationibus, seu magis confuso querelarum tumultu ponebat, pari charitate & patientiâ, conciliabârque altercantes, ne vt erant manu promptiores, ab iurgijs ad arma profilirent. Nemo ægrotabat, quin cum accerferet, qui cum & multi, &

pagis

pagis longè dissipatis habitarent, angebatur animo vehementer, quod vñus solatio, & ope adesse omnibus non valeret; quare noctium partem adeundis iis dabat, & vbi cumque quis in lucem venisset, vel ex cā exisset, eō confessim ad baptismum, & funus accurrebat. Ac fuit hi quidem in Parauorum culturā, sudores Xauerij, & contentiones, sed quibus de cœlo, multo diuersissimum leuamen suggerebat Deus ab cibi quem dixi, somnique parsimoniam cui assueuerat: tanta enim illum delitiarum cœlestium exaggerabat copia, vt inter beatos beatus agere, nō inter barbaros vitam trahere videretur: cogebatur nihilominus s̄epiūs interpellare dominam bonitatem, ne vellet sui esse tam prodiga, & cruciabatur amore ac desiderio pulchritudinis immensa, sed procul dissipata; ac promulgide summi boni sed nondūm possessi: sic ille de se, alium assimilans, ad animæ patrem scribit (quo nomine compellat Ignatium) De his regionibus quod dicam non habeo, nisi eorum qui Infidelibus ad Christum vocandis dant operam, esse tam liquidas voluptates, vt si quid est in vita incundum, hoc vnum planè sit, nec tardò contigit audire me hominem inter istos Neophytes cursare solitum, exclamantem, parciūs, o Deus! parcūs istas animi tantas delicias, aut eas si lubet tam la:ga manu profundere, transfer oro me illuc, vbi te videam; instar enim grandis tormenti est, viuere, nec tamen te videre.]

36. Duobus his quæ attigi præfidiis in conuersionem oræ Piscariæ virtus sanctus incubuit; agendi efficacitate, & virtutum exemplo. Tertium cō potentiūs, quod inter homines rariūs, potestas edendi miracula, quorum ea fuit admirabilitas, vt homo cœlestis, ab ethniciis quoque passim vocaretur; ea multitudo, vt quod in testimoniosis publicis eius sanctitatis legitur consignatum, ingens possent volumen confidere. Videbatur enim diuina bonitas (scribit ipse metu Sanctus) immissis morbis illos populos impugnare, vt vel inuitos sibi addiceret, expertique discrimen inter Christianorum Deum & Pagodes Brachmanum, præpotentem illum verūmque agnoscerent, cuius imploratā clementiā, repente curabantur; illos stipites esse, & latibula dæmonum, apud quos nullum malis suis remedium assequi poterant, quod inter Parauos erat adeò notum, vt quemcumque etiam ethniconum, tentasset grauior valetudo, mox ad Apostolum, sanitatis & baptisini causā configureret. Sed eo numero cūm essent, vt vñus par esse omnibus non posset, tot ac tam inuicem disiunt̄s; Deo visum quam impertierat seruo suo Curationum gratiam, in eos diuidere, quibus suas vices committeret. Erant ij ex indigenis pueri, quos aquis diuinis tinixerat, & erudierat tām ritè primis fidei elementis, vt tutò possent alios docere: horum vnum precatoriā coronā, crucifixi effigie alterum, alium thecā reliquiariā, alios aliis quæ consueuerat secum ferre, confidenter armatos, in diuersa spargebat, vbi cumque pagorum, & mapalium iacerent s̄egroti; eō vt venerant, vt vnius salus prodeferset quam plurimis, vicina cogebant; tūm fidei symbolum, post Dei mandata coram s̄epiūs iterabant, et si quid præterea de Christianæ doctrinæ

36
Miracula
Xauerij in
ora Piscaria.